

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 24. vel. serp. 1883.

List 34.

Cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani.

Trinajstega mal. serpana so naš presvitli cesar, spremljani od vzvišenega gospoda generala topništva, velicega pobočnika barona Mondel-na in gospoda deželnega predsednika barona Winkler-ja, ogledali cerkev Jezusovega Serca. — Milostljivi gospod knezoškof, častiti gospodje misijonarji in odborniki društva za zidanje cerkve Jezusovega Serca so presvitlega cesarja pri velikih vratih z vso častjo sprejeli. Kratki ogovor milostljivega gospoda knezoškofa ko zavetnika društva so Njih Veličanstvo prijazno poslušali in kratko odgovorili. Nato je gospod vladni svetovavec grof Rudolf Chorinsky, ko predsednik društva, predstavil te-le gospode: mestnega inženirja Adolfa Wagner-ja, ki je vse obrise in vodstvo cerkvenega zidanja brezplačno oskerboval, stavbnega mojstra Faleschini-ta, in podobarja iz Lašič Fr. Jontesa, doslej še skorej neznanega, zelo umnega, mladega umetnika. Z vsakim izmed teh treh so Njih Veličanstvo nekoliko govorili, z gospod Faleschini-em po laški. Ko so presvitli cesar pozvedeli, kako je z zidanjem, so stopili v cerkev, kjer so jim častiti gospod prednik misijonarjev podali kropilo. — Po kratki molitvi pred svetim Rešnjim Telesom so cesar prelepo zidavo in notranjo napravo ogledovali, brali tudi napis na marmeljnati ploši, ki se glasi:

Hae sacrae aedes
in honorem Sanctissimi
CORDIS JESU
Summo Pontifice
Leone XIII.
Imperatore Austriaco
Francisco Josepho I.
occasione solemnum nuptiarum
haeredis Imperii
Rudolphi
celebratarum cum Archiduce
Stephania
VI. Idus Maji MDCCCLXXXIII.
inceptae et ab Ordinario Laba-
censi Principe Episcopo
Joanne Chrysostomo
consecratae
Calendis Julii MDCCCLXXXIII.

Njih Veličanstvo so bili z izpeljavo tega versko-domovinskega dela zelo zadovoljni in so vidoma veseli sli iz hiše Božje, katero naj tukaj natančneje popišemo.

Cerkev stoji v prijaznem kraju v predmestji sv. Petra, bliz južnega kolodvora. Hiša dveh nastropij za gg. misijonarje je s cerkvijo sklenjena po mostovžu, ki derži v žagrad in ima nadstropje za prehod v molitvarnico. Stransko lice cerkve je obrnjeno proti parnim ulicam, sprednje pa proti travniškim ulicam. Med hišo in cerkvijo je vert. Vert in hiša, ki je nje dolgotna stran vstrična z dolgotno stranjo hiše Božje. — sta zagrajena proti travniškim ulicam z železnim omrežjem, ki je cerkvenemu zlogu primerno in sega do sprednjega lica hiše Božje.

Veliki stolp, bo stal na desni strani sprednjega lica, in bo od vnanjih tal s križem vred 50 metrov visok. Vert, ki se bo ob stranskem licu napravil, bo zopet omrežje ločilo od parnih ulic.

Cerkev in hiša ste zidane v gotiškem zlogu, in sicer cerkev v zlogu 13. veka s sirovo opeko, hiša pa po obrisih inženirja Duffe-ja. Cerkev ima križuo podobo s križevim obočjem ter je znotraj 34 metrov dolga 10 metr. široka in 17 metr. visoka, ima tedaj podolgasto ladijo s poprečno in z mnogobarvanim svetišem. — Na levo od svetišča je žagrad, na desno pa kapela sv. Cirila in Metoda, ki je prizidana in v katero se gre od desne strani poprečnice. Šest stopnjic derži od vnanjih tal do veže, ki se nje obok opira na dva stebra. Veža je ločena od notranje cerkve s trojnimi velikimi vrati, ki imajo po dvojne duri. — Pogled notranje cerkve je za slehernega obiskovavca spodbuden in dobrodejen; ne hoté človek postoji precej pod korom, ki je s hrastovim lesom lepo opažen (res lepo delo tukajšnjega mizarja Vincencija Hansela) in se tudi na dva stebra opira. Oko se najprvo oberne k svetišču, k trem oknom, ki so silo lepo pisane in prav vgodno razsvetljene in predstavljajo presveto Trojico, našo ljubo Gospo presvetega Serca s svetim Jožefom in pa razodenje Gospodovo zveličani Marjeti Alakok; ozrè se dalje k velikemu altarju, ki je narejen iz hrastovega lesa v natorni barvi in z zlato vdelavo. Ta altar ima na obéh straneh tabernakeljna po dve v zlatu malani podobi, pervaka aposteljniov sv. Petra in Pavla, Leona in Krizostoma, in nad tabernakeljnom je prestol za podobo Jezusovega Serca, ki je 180 cmetr. visoka in iz kamnine silo lepo narejena z bogato in umetno vdelavo. — Enako lepe so druge

okna, zlasti okna na srednjem licu, katero je z mnogimi oklepki ozališano. (Konec nasl.)

Križ.

(Zgodovinska čerta; njegov lep pomen v kat. žicljenji.)

(Dalje.)

Raba križev s pribitimi Odrešenikom na njih se je pričela na vzhodu, pri gerkih mnogo poprej, kot na zahodu. Slikali so kristjani radi take križe na kupice, posode, pogosto jih nosili kot persue križce. Gregor Nazijanski pripoveduje o svoji sestri Makriini, da je nosila že od mladih nog železen križec na persih. Papež Gregorij je poslal taki križ zahodno-gotškemu kralju Rekaredu. Taki dar je veljal kot zelo časten. Še l. 811 je poslal cesar Nicefor papežu Leonu III dragocen križec v znak posebne prijaznosti. Cesar Karol Veliki je dobil taki križ od jeruzalemskega patrijarha Janeza (799). Papeži in cesarji so nosili take križce na zlati verižici krog vratú.

Ljubili in častili so tedaj kristjani križ, kakor se spodobi znamenju odrešenja. Cesar Leon Izavrij pa je začel leta 726 proti podobam divjati, češ. da se zlorabijo. Vse podobe in križe so odpravljali iz cerkev, s stén tergali, ali jih pobelili z apnom. Kedor ni slušal povelja cesarjevega, bodi si škof ali menih, je bil kaznovan; moral je v pregnanstvo, če so mu pustili življenje. Nečloveško je delal ta cesar z onimi, ki se niso hoteli ločiti od dražih podob. To sovraštvo do križa in družih podob je terpelo do leta 842, ko je cerkveni zbor v Carigradu zapovedal, da se mora podobam in križu skazovati prava čast. Pobožna cesarica Teodora je naredila konec tej strastni borbi, v kateri se je prelilo toliko nedolžne kervi.

Med tem ko so kristjani po svoji moči častili križanega Boga-človeka, je bil pa sveti les Kristusovega križa brez sledú izginil. Judje in pogani so zasuli votlino Božjega groba, da bi zakrili sv. kraje, kjer je Jezus terpel in bil pokopan. Cesar Hadrijan je ukazal zidati poganski tempelj na mestu, kjer je terpel Odrešenik sveta, da bi odvernil kristjane od obiskovanja teh svetih krajev.

L. 326 je pa romala mati Konstantina Velikega, pobožna, skoro 80letna cesarica Helena v obljubljeno deželo, s sveto željo, križ odkriti svetu. Poderli so poganski tempelj, posip odstranili ter pridno kopali na mestu, kjer so križ upali najti. Kmalo so prikopali do kamenite votline groba. V bližini pa so našli 3 križe, napis Pilatov in žeblje. Vprašali so se, kateri je pravi križ, križ Odrešenikov? Sv. Makarij, škof jeruzalemski, je dal svét, naj se bolna žena dotakne vsacega izmed treh križev po versti. To se je zgodilo pred cesarico in ljudstvom. Komaj se je bolna žena dotaknila tretjega križa, je hipoma izginila bolezen. Nepopisljivo veselje se je polastilo vseh navzočih; ljudstvo je vriskalo od veselja zaradi dobljenega bisera.

Del križa je ukazala cesarica v srebro vkovati ter izročiti v last in varstvo jeruzalemskega škofa; del križa z žebli je poslala svojemu sinu Konstantinu v Konstantinopol, en del je pa skoro gotovo tudi saboj prinesla v Rim. To se je zgodilo l. 326, kar spričuje toliko očetov in prič, da tega dogodka ne more nikdo utajiti. Na kraju, kjer so našli križ, je ukazal cesar Konstancij zidati prekrasno cerkev, vso v zlatu in marmorju, prav s cesarsko darežljivostjo. Imenovala se je cerkev sv. groba, cerkev vstajenja, bazilika sv. križa ter je bila blagoslovljena z velikansko slovesnostjo l. 335. V to cerkev so položili del križa, kterega je Helena pustila v Jeruzalemu. Samo s posebnim dovolje-

njem škofa jeruzalemskega so smeli pobožni odrezati od njega male koščike, ktere so hranili kot prave bisere; pa vsled tega križ ni postajal manjši, kakor poroča sv. Pavlin. Vsako leto je sulo ljudstvo v cerkev sv. križa, ko je bil izpostavljen sv. križ k očitnemu češčenju, sosebno pa 14. sept., v dan najdenja sv. križa in posvečevanja cerkve sv. križa.

Ko so Perzijani l. 614 v oblast dobili mesto Jeruzalem, ga oropali ter prelili mnogo kerščanske kervi, so saboj odpeljali tudi patrijarha Zaharija in križ Kristusov, kterega je odkrila sv. Helena. Perzijani so sv. križ skerbno varovali, svesti si, da ga bodo odkupili kristjani za veliko odkupnino. Ko je cesar Heraklij leta 627 Perzijane premagal, so morali sv. križ cesarju izročiti. Cesar, vračajoč se iz zmagavne vojske, se je pripeljal v krasnem sprevodu v Carigrad, 4 sloni so peljali njegov okinčani voz, pred vozom je pa ukazal nesti sv. križ. Pomladi leta 629 je potoval cesar s sijajnim spremstvom v Jeruzalem, da bi sv. križ zopet povernil mestu in se Vsemogočnemu zahvalil za slavno zmago. V slovesni procesiji so prinesli sv. znamenje v cerkev sv. križa na goro Golgato. Cesar sam je hotel v krasni cesarski obleki nesti križ. Ko je pa procesija med godbo in veselim petjem prišla do vrat, ki peljejo na sveto goro, se cesar ni mogel več prestopiti, ne za korak ne. Ljudstvo je ostermelo, tako tudi patrijarh Zaharija, kterega je cesar tudi bil rešil iz sužnjosti. Patrijarh je obrnil oči v nebo ter spregovoril, kakor navdihnjen od zgoraj: „Pomisli, o cesar, imaš li v svojem krasu podobnost Odrešenika, ki je sv. križ nesel na tem potu kot naj ubožniši in naj ponižniši.“ Heraklij odloži svojo krasno obleko, se ogerne s priprostim plaščem ter je bos lahko nadaljeval svojo pot in križ prinesel na svoje mesto. Povernitev križa v Jeruzalem in ta čudovita dogodka je dala prazniku povišanja križa (14. sept.) nov blišč. Od tedaj se je jel ta dan praznovati s posebno ljubeznijo tudi na zahodu.

(Dalje nasl.)

Sporočilo bratovščine za vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa in za opravo ubožnih cerkev v Ljubljanski škofiji leta 1882/83.

(Konec.)

38. Kamnik: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase, 3 koretlje.
 39. Mengeš: 1 velum.
 40. Goričica: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
 41. Vodice: 1 bel mašni plašč.
 42. Šinkov Turn: 4 korporale, 4 pale, 8 rutic za lavabo, 16 purifikatorjev, 1 mašno srajco, 3 humerale, 1 prepas.
 43. Dob: 1 plašček za ciborij, 1 velum.
 44. Berdo: 1 burzo za obhajila, 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
 45. Motnik: 1 zelen mašni plašč.
 46. Špitalič: 1 burzo za obhajila.
 47. Tujnice: 3 koretlje.
 48. Zlato polje: 1 antipendij.
 49. Moravče: 1 bel mašni plašč, 2 burzi za obhajila.
 50. Zagorje: 3 koretlje.
 51. Vače: 6 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
 52. Dol: 1 vijoličen mašni plašč.
 53. Šent-Gothart: 1 bel pluvijal.

54. Kolovrat: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
55. Šent-Lambert: 2 beli blazinici za mašne bukve.
56. Šent-Helena: 1 bel mašni plašč.
57. Blagovica: 1 antipendij, 6 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
58. Hotič: 1 velum.
59. Češnjice: 1 črn mašni plašč.
60. Višnja Gora: 1 črn pluvijal.
61. Kerka: 1 bel pluvijal.
62. Zatičina: 1 velum.
63. Žalina: 2 črni blazinici za mašne bukve, 3 ogrinjala za oltar.
64. Šenčuri pri Šmariji: 1 antipendij.
65. Polica: 1 bel mašni plašč.
66. Kopanje: 1 bel pluvijal.
67. Litija: 1 rudeč mašni plašč.
68. Šenčur pod Kumom: 1 štolo za obhajila, 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
69. Polšnik: 1 velum.
70. Dole: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
71. Kresnice: 1 mašno srajco, 3 humerale, 1 prepas.
72. Prežganje: 1 bel mašni plašč.
73. Štanga: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
74. Javorje pri Litiji: 1 zelen mašni plašč.
75. Trebnje: 2 beli blazinici za mašne bukve.
76. Šent-Rupert: 1 antipendij.
77. Trebelno: 3 koretlje, 2 burzi za obhajila.
78. Doberniče: 1 vijoličen mašni plašč, 2 burzi za obhajila.
79. Šent-Janž: 2 beli blazinici za mašne bukve.
80. Mirna: 1 plašček za ciborij, 2 koretlja, 2 štoli za obhajila.
81. Šent-Lorenc na Temenici: 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
82. Ambrus: 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
83. Šmihel pri Žužemberku: 2 mašni srajci, 6 humeralov, 2 prepasa.
84. Selo pri Šumbregu: 1 rudeč mašni plašč.
85. Leskovec: 1 velum, 2 burzi za obhajila.
86. Kerško: 1 velum.
87. Šent-Jernej: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
88. Škocian pri Dobravi: 1 plašček za ciborij, 1 rudeč mašni plašč.
89. Raka: 1 bel mašni plašč.
90. Križevo pri Kostanjevici: 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
91. Kostanjevica: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
92. Bučka: 1 bel pluvijal.
93. Studenec: 1 velum.
94. Rudolfovo: 1 bel mašni plašč.
95. Mirna Peč: 1 velum.
96. Toplice: 2 beli blazinici za mašne bukve.
97. Soteska: 1 burzo za obhajila, 1 mašno srajco, 3 humerale, 1 prepas.
98. Prečina: 1 rudeč mašni plašč.
99. Brusnice: 1 plašček za ciborij, 1 bel pluvijal.
100. Podgrad: 1 burzo in 1 štolo za obhajila.
101. Semič: 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase.
102. Černomelj: 1 črn mašni plašč.
103. Vinica: 1 rudeč mašni plašč.
104. Suhor: 2 beli blazinici za mašne bukve.
105. Kočevje: 1 plašček za ciborij.
106. Stari Log: 2 burzi za obhajila, 2 albi, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 koretlja.
107. Stara Cerkev pri Kočevju: 1 burzo in 1 štolo za obhajila.
108. Mozelj: 1 burzo in 1 štolo za obhajila.
109. Osilnica: 1 zelen mašni plašč.
110. Banja Loka: 1 črn mašni plašč.
111. Polom: 1 velum.
112. Dobropolje: 2 beli blazinici za mašne bukve.
113. Škocijan pri Turjaku: 1 vijolični mašni plašč.
114. Štruge: 1 bel mašni plašč.
115. Šent-Gregor: 1 bel pluvijal.
116. Verhnika: 3 koretlje, 2 štoli za obhajila.
117. Polhov-Gradec: 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
118. Preserje: 1 vijoličen pluvijal.
119. Horjul: 1 vijoličen pluvijal.
120. Logatec: 1 štolo za obhajila, 3 koretlje.
121. Rovte: 2 črni blazinici za mašne bukve.
122. Šent-Još nad Polhovim Gradcem: 1 bel mašni plašč.
123. Rakitina: 2 beli blazinici za mašne bukve.
124. Črni Verh nad Polhovim Gradcem: 1 bel mašni plašč.
125. Bevke: 1 rudeč mašni plašč.
126. Idrija: 1 bel mašni plašč.
127. Žiri: 1 vijoličen mašni plašč.
128. Godovič: 1 vijoličen mašni plašč.
129. Ledine: 1 črn mašni plašč.
130. Spodnja Idrija: 2 štoli in 1 burzo za obhajila, 3 koretlje.
131. Cerknica: 1 črn mašni plašč, 1 burzo za obhajila, 2 koretlja.
132. Bloke: 1 bel pluvijal.
133. Unec: 1 burzo in 1 štolo za obhajila.
134. Postojna: 1 rudeč mašni plašč.
135. Hrenovice: 1 bel pluvijal.
136. Slavina: 1 plašček za ciborij.
137. Košana: 1 bel pluvijal, 1 plašček za ciborij, 1 antipendij.
138. Knežak: 2 burzi za obhajila, 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
139. Prem: 1 bel mašni plašč.
140. Suhorija: 2 mašni srajci, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 koretlja.
141. Vipava: 1 velum, 1 burzo za obhajila, 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase, 3 koretlje, 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.
142. Šent-Vid pri Vipavi: 1 bel mašni plašč, 1 burzo za obhajila.
143. Podraga: 1 velum, 1 štolo za obhajila.
144. Sturija: 3 koretlje.
145. Goče: 1 rudeč mašni plašč.
146. Podvelb: 1 bel pluvijal.
147. Budanje: 1 mašno srajco, 3 humerale, 1 prepas.
148. Verhpolje pri Vipavi: 1 bel mašni plašč, 1 plašček za ciborij, 3 korporale, 3 pále, 6 rutic za lavabo, 12 purifikatorjev.
149. Podkraj: 1 rudeč mašni plašč.
150. Vrabče: 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 12 purifikatorjev, 2 mašni srajci, 6 humeralov, 2 prepasa, 2 koretlja.
151. Slap: 1 zelen mašni plašč.

152. **Frančiškanska cerkev v Rudolfovem:** 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev.

153. **Kapela društva za bolehnne duhovnike v Gorici:** 6 korporalov, 6 pál, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev, 2 mašni srajci, 6 humeralov, 2 prepasa.

154. **Dubica v Bosni:** 3 mašne srajce, 9 humeralov, 3 prepase, 1 koretelj, 2 oltarna perta, 1 ogrinjalo za oltar.

Hvaljeuo in češčeno bodi na veke presv.
Rešnje Telo!

V Ljubljani, sv. Lorenca dan 1883.

Vodstvo bratovščine.

Cešena si Marija!

Za mesec Serca Marijinega.

Tam živel miren je menih,
O njem čem pesem peti,
Iz serca šel mu zmir je vzdih:
„Za Mater čem goreti!“
In kar je del in kar je djal,
Pri Njej prej sveta je iskal,
Prej počastil Marijo.

Imel je mil'ga tičika:
Ga čuval noči, dnove;
Učil ga blago pesmico,
Ki se najmilši zove.
In trudil se je dan na dan,
Da tiček peval bi glasán:
„Cešena si Marija!“

Ko vstal je, tiček je zapel:
Cešena si Marija!“
Ko v cerkev šel, je glas donel:
„Cešena si Marija!“
In če je delal, če je bral,
Priserčno tiček je dejal:
„Cešena si Marija!“

Pa glej, spomlad ko je prišla,
Povsod so tički peli,
Mu v celici mirú ne da,
In k trumi gre veseli.
Ko vzdiga v zrak se čez raván,
Doni premilo jek glasán:
„Cešena si Marija!“

Oh, dolgo se ne veselí
Prepevajoč po zraku; —
Ko hudournik priletí
Hud kragulj v temnem mraku.
Joj, zgrabi ga strašanski tič,
Pa čuje se prav mili krič:
„Cešena si Marija!“

In čuda! groze strepetá
Le-tá pošastna tica,
Iz kljuna ga spusti na tla,
Ker se prestraši klica.
In milši, kakor prej kedaj,
Doni čez log in plan sedaj:
„Cešena si Marija!“

Preplašen, skerben zdaj menih
Za revno gleda tico,
Zasukne jo, ko vetra pih,
Rešiti begovico.
Že čuje milo pesem zdaj,
Ki se glasi čez plan in gaj:
„Cešena si Marija!“

Oj že je blizo tičice,
Roko po nji steguje;
Ko tičica se nanj ozre,
Se zdaj mu dobrikuje.
In nanj zleti, domú hiti,
Tam spet prepeva cele dni:
Češena si Marija!“

Brojanski.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Kri se. Januvarija in „naučni slovník“.*) Pod tem napisom ima moravski „Hlas“ in za njim „Blahovést“ nektere spomina vredne verstice. Zavrača pa „naučni slovník“, kateri nespodobno piše o čudežu sv. Januvarija. Pravi namreč: „Dne 19. kimovca se kri sv. Januvarija zopet stopí in začne vreti... V novejši dobi se je mnogo pisalo o tem dozdevnem čudežu.“ — K tem prostozidarskim besedam pristavlja g. gimnazijalni prof. v Olomovcu dr. Evg. Kadeřavek to-le znamenito opombo:

Močno me veselí, da me je lastna skušnja podučila in zamorem poterditi to-le: Po čudežu zarés se stopí in začne vreti: v majniku, v kimovcu in grudnu vselej po celo osmino, ko se izpostavi steklenica s kervjó sv. Januvarija; čez noč se kri sterdi tako, da je zjutraj prisušena. Kraj, kjer se kri in glava hrani, je zaklenjen z dvema ključema, katerih enega ima nadškof, drugega svetni knez mesta Neapelna; pokaže se ljudém napervo prisušena kri, potem se očitno pristavi k glavi tega svetnika in tako se pokaže pred ljudmi, med kterimi je mnogo višjih in učenih popotnikov, in kri se topí. Steklenica je dobro zavarovana, tako da se na kako sleparijo še misliti ne more. Mnogo pričujočih je do solz ginjenih. To vse sem vidil s svojimi lastnimi očmi letos v majniku, ko sem potoval po Italiji. Nik. Tergola, preiskovalec prirode, matematikar in filosof na neapolski univerzi († 1824), je to prikazen temelito preiskal in zaznamnjaj jo je za čudež. Pisatelj popotnih knjig, n. pr., protestant Baedeker, pripovedujejo to dogodbo, kakor sem jo jaz zapisal in ne govore o nikakoršnem sleparstvu. — Tudi sedanja liberalna vlada se je prepričala, da se to tako godí in ni pri tem nobene sleparije, ter ne dela nikakoršnih zadržkov slovesnostim sv. Januvarija, kakor koli je katoliški cerkvi naj bolj divja sovražnica in bi katoliško Cerkev zaterla po naukih framasonskih. Tej resnici dajem očitno pričevanje in se močno veselim tega, da nas ta čudež poterjuje v katol. Cerkvi. Tako piše olom. gimnazijalni profesor.

Po tacih spričalnih se prederzne naučni slovník ta vsestransko vterjeni čudež psovati kakor „dozdevni čudež!“ Sram bodi pisarja, ki si upa svojo nevednost v tako očitnem delu svetu kazati. Tako pa se godí rado, da se košati nevednost v tako imenovanih „Konversations-lexikih“. Nekaj enacega večkrat tudi kar po hišah ponuja kak kruhovski agent. Vsak pameten človek se toraj varuje mačka, nejevero in nevednost v zaklju kupovati, t. j. naročevati se na tako tuje blago v škodo svoje duše, svojega uma in svojega premoženja. Veči del judje, pa odpadniki in slaboverci imajo take „šaharstva“ v rokah; toraj bodite previdni!

Zalilog. (*Nova maša.*) Nenavadna in za našo faro silno imenitna slovesnost se je obhajala 22. mal. serp. Častiti g. Matej Pintar je imel novo mašo, ktera je bila pri nas prva, od kar Zalilog stoji. Zato je bila pa tudi vas z obilnimi mlaji, venci, zastavami in primernimi slavoloki kaj lepo okinčana. Ob 10. uri se je slovesno pomikala dolga versta svatov, družic in

9 duhovnov v mašni obleki, spremljanih od obilnega ljudstva, od farovža v lepo okinčano cerkev. Veselo priterkavanje in gromeče streljanje je celi fari naznanjalo, da se zdaj pričinja že dolgo doželjeni slovesni dogodek. Ko je g. novomašnik odpel „Veni st. Spiritus!“ (pridi sv. Duš), stopi prečast. g. kanonik dr. Jan. Gogala, semeniški vodja, na prižnico. V prelepem govoru je prav razločno pokazal, kako imenitno službo je čast. novomašnik prevzel, ko si je, kakor nekdanj Marija, nar boljši del izvolil, ker je postal namestnik vsegamočnega Boga, Stvarnika vsih vidnih in nevidnih reči. K sklepu je novomašnika vsim goreče priporočal v molitev, da bi zamogel povsod to imenitno službo vredno in zvesto spolnovati. Med slovesno sv. mašo se je po cerkvi kaj lepo razlegalo petje v cerkvenem duhu, za katero je naš dobro izurjeni organist Lovrenc Veber ves vnét. Po dokončani službi Božji se podajo duhovni v duhovsko hišo, svatje pa v posebno hišo, kjer so se vsak posebej pri pogostovanji prav dobro razveseljevali. Verstile so se raznoverstne napitnice in vošila, med katerimi je posebno imenitno vošilo, kterega je poslala častita mati Julijana v imenu Uršulinskega samostana v Ljubljani do svojega sorodnega novomašnika s prelepim darilom. Glasi se tako:

Duhovnikom govoril kdaj je Večni,
Da hoče njihov delež biti sam;
Želeč doseči delež ta presrečni
Mladeneč mnogi krene v božji hram;
Svetá goljufno srečo preziruje,
Junaško Jezusu se ves daruje.

Matej! dans novomašnik prečastiti!
Ti tudi slušal si Gospodov glas,
Dans pervikrat daruješ dar slaviti,
Ki dopolnitev je daróv in kras,
Za žive, mertve Jezusu daruješ,
In svoje serce Njemu posvečuješ.

Vseh blagih djanj je to najblažje delo,
Da se pomaga bližnjemu v nebo; —
Ti si odločil v to življenje celo,
O blagor Tebi! danes kličemo;
V nebeškem domu čaka Te plačilo,
Ki bode vsaki trud Ti povernilo!

O idi v božji vínograd veselo,
Posipaj séme in deluj zvestó;
Gospod vinograda naj Tvoje delo
Namaka s svoje milosti rosó;
Pogubne naj nevihte brani sétev,
Bogato da prinaša onkraj žetev.

„Jokaje svoje seme so sejali,“
O zvoljenih je prerok djál nekdanj,
„Radostno bodo zopet se vračali,
Snopovje polno prinesoč nazaj.“
Ko Tebe bo močila truda sraga,
Ne zabi venca, ki ga daje zmaga.

Ko nekdanj mine dan in delo jenja,
Ko zemeljski se tek Tvoj dokončá,
V plačilo véneč večnega življenja
Pravični naj Gospod Ti v raju dá,
Vse duše, kterim pot si kazal pravo,
Naj radost tam množijo Ti in slavó.

Uršulinski samostan v Ljubljani. St.

Ko se je med kosilom to vošilo novomašniku prebralo in mu poslano darilo izročilo, se je potem tudi v zmislu preblazih pošiljavk častiti materi Julijani na zdravje napivalo, da bi jo Bog samostanu še dolgo ohranil, ker je za vse dobro tako silno vneta. — Da

v kratkem rečem, ne le samo duhovni in svatje, ampak cela fara se je ravno tako na ta dan veselila, kakor željno ga je pričakovala. Leta in leta bo ta veseli dan globoko v spominu ohranila. Čast. g. novomašniku pa vsi farani iz serca vošimo, da bi ostal vedno tako goreč in vnét za svojo službo, kakor je zdaj, in da dolgo in dolgo dela ko pravi namestnik Kristusov v vinogradu Gospodovem, in pripelje veliko duš v sveti raj.

V Železnikih je letos v praznik Marijnega Vnebozetja (15. t. m.) obhajal ondotni verli učitelj in slovenski pisatelj g. Jos. Levičnik na tihem štiridesetletnico svoje organistovske službe. Prišel je bil opravljati ta posel kot železniški rojak v domači fari še zelo mlad, kakih 13 let poprej kot je postal ondi tudi učitelj. Mislimo, da tudi to je kaj redkega in nenavadnega, če kdo skoz celih 40 let na enem in istem kraji opravlja kako službo; iz serca toraj zakličemo g. jubilantu: Na mnogaja leta!

Iz raja Štajarskega (*Savinjske doline.*) Rekel sem nekdanj, preč. g. kanonik! da je slavni g. dr. Jordan bivši vrednik spisov „Alte Weckstimmen,“ nameraval na svitlo dati o „bratovščini sv. Cirila in Metoda“ v teh spisih. Dal jo to delce na svitlo pod imenom „Die Ciryll- und Methodvereine,“ kot del teh Weckstimmen. V njih se nahaja le malo, po njem gotovo ne zadolženih pomot. Tu omenja razun naše lepe bratovščine tudi nekaj družih družb svv. Cirila in Metoda, skupaj XVIII in udov vseh teh družb je nekako okoli 200.000.

Dve misli o omenjenem listu se mi zdite posebno imenitni. Vrednik opozorja in spodbuja dostojne in kompetentne gospode, naj bi svojo misel sprožili ali sodbo izrekli gledé združenja vseh omenjenih družb v eno samo in naj bi tudi reč sami v roko vzeli, kajti on, pravi, ne more začetno postopati. Naj torej verli in vredni P. T. gospodje se zanimajo za ono početje in zasluženega dr. Jordana podpirajo z besedo in z djanjem. — S tem naj gre vabilo na vse preljuje in predrage, katerim je za ohranjenje prave vere in narodnosti in edinosti v obeh mar. Sveta aposteljna bosta gotovo iz nebeške višave in slave roke proti njim razprostirala in blagrovala in blagoslavljala njihovo blago početje.

Druga reč, ki utegne biti velikanskega pomena za prihodnost, je bodoči shod (kongres) Slovanov l. 1885 (tedaj prej, kakor čez 2 leti) v Velehradu na Moravskem v spomin častne smerti sv. Metoda. Vsem, ki prebirate slovanske časopise ali nemški „Vaterland,“ mora biti znano, da se pod vodstvom gg. kneza Salma in grofa Belcredi-ja delajo velike priprave za dostojno praznovanje onega dneva. Tudi v zgorej imenovanem delcu je nekoliko o tem. Med drugim mora cerkev v Velehradu do tiste dobe biti lepo popravljena, okrašena in s posebnimi orgljami poveljučana.

Veliko se je že govorilo in pisarilo, kaj hočejo Slovani o tem godovanji govoriti, ukreniti, zediniti; zatorej Bog daj dobre misli in svoj blagoslov! Da bi se zedinili v enem književnem jeziku, ali vsaj v enem pisanji, ni verjetno, jim bo najberž spodletelo. Ni pa tudi take važnosti, kakor se zediniti v eno samo in sicer edinozveličavno katoliško Cerkev. Tu pokažite junaci „uma svitle meče,“ tu dokažite zgodovinsko resnico sv. vere, okoliščine, vzroke in nasledke ločenja, — tega razdora — te nesloge, stare pregrehe med slovenskim (slavjanskim) svetom. Hic Rhodus, hic salta! In to ti bo Slovén v prid, v prid ne majhen! O kaka čast, kaka sloga, kaka sreča ti bo zaigrala, mili moj slovenski brate, ako bi se dalo dospeti do unije, — edinosti sv. Cerkve. Dasiravno zna tvoj vspeh, brate, sestra, biti pičel, skromen; vendar „zerno do zerna pogača, kamen do kamena palača.“ Vsak naj stori svoje, sploh vsak za-se, Bog bo za vse. Molite, delajte, darujte v ta vzvi-

šeni namen! Začnite pa precej, storite vsak dan kaj, in nikdar ne jenjajte; molitev ponižnega oblake predere in skupna molitev je silna moč, je sedma velevlast, pred katero celo trepetajo milijoni sovražnikov in vsa peklena druhal. Vsi vsi P. T. udje bratovščine slavnih aposteljnov Cirila in Metoda, na noge z molitvijo, s postom, z obhajilom, s sveto mašo, križevim potom, litanijami, procesijami, z darovanjem in terpljenjem! Tudi jaz hočem po svoji slabosti moliti, prerad, da bi nam Bog bil mil in sreča blaga. Glejte, ali ne vidite in tako rekoč ne tipate z rokami, koliko ste že storili z molitvami in terpljenjem, koliko se jih je že spreobrnilo, kako se blago serce mogočnega carja obrača v središče Rim, kako nekako solnce se prikazuje po razprostrani Rusiji, kako se iz sibirskih planjav vračajo mašniki, možje in žene do ljubih svojih, in se postavljajo škofje po katoliških pokrajinah ruskih! Evo blagoslov Božji te bratovščine. Zaupajte na daljni blagoslov, samo da ne jenjate biti stanovitni v tem izvrstnem prizadevanji.

Še enkrat opominjam: nikar ne govorite: E, nimam časa toliko moliti in na to misliti, ali pa: e, kaj bom jaz sam opravil! Pomisli, s tem koristiš sebi, in lahko tisočim svojih bratov in sester po kervi in rodu. Če je sv. Pavel goreče molil za Jude, rekoč: „Za moje brate, ki so moji sorodniki po mesu, katerih so obljube Božje . . . Resnico govorim, ne lažem, da imam vedno žalost v svojem sercu, namreč zavoljo svojih nesrečnih bratov“, — če je tako sv. Pavel klical; koliko bolj naj bi mi klicali, koliko bolj naj bi se nam smilili ubogi bratci in sestrice, ki so tako blizo, ki stojé pred pragom sv. katoliške Cerkve in nočejo stopiti čez prag v njo! Se vé, če Ti nočeš nič storiti in bi vsakdo po Tvojem zgledu ravnal, potem se ne more pospeševati. Zgodilo se bo kakor pri velikanskem heidelberškem sodu. Zapovedano je bilo, da naj vsakdo, kedor more, vina vanj vlije, da se ves z vinom napolni. Pa prvi, ki zraven pristopi, pravi: „E, jaz ga tako ne napolnim z vinom,“ in natoči verč z vodo in vanj vlije. Ko drugi pristopi, reče: „Jaz ga tudi ne morem z vinom napolniti in spet nekaj vode izlije vanj.“ Tretji, četerti in vsi zaporedoma tudi tako storé in nazadnje je bil sod namesto vina, napolnjen s samo vodo: — Vi pa ne delajte tako, predragi! Če le en očenaš vsak dan izmolite, kolika zaloge molitev bo nakopičena pred Bogom do tistega časa in sicer v najblažji namen — Čas je zdaj ravno prav vgoden, ker se za nas in za njih mnogo na bolje obrača. *Nunc tempus acceptabile.* „Zatorej, če danes glas Gospodov zaslišite, ne oterpnite svojih serc.“

Glejte, od vseh strani nezmernih slovenskih dežel obljublajo priti slavni gostje. Še celo v širni Rusiji je našel glas (odperto pismo) dr. Jordana odglas in g. Pobjedonoscev, predsednik „svetega sinoda,“ naprosil je zares učenega profesorja na Harkovskem univerzitetu g. Platanov-ega za odgovor. Le-ta je sicer z mnogo neresnico in z jezo na latince (katoličane) v obširni knjigi odgovoril, a nazadnje je vendar svoje veselje in upanje na veliki shod in na slavnostno oahajanje smerti Metodijeve izrekel.

Enako mislijo in nameravajo prav mnogi.

O da bi le nam vsem to prineslo srečo in blagor! V to pomozi Bog in mila Mati Marija in sv. aposteljna Ciril in Metod!

Vevnica.

Piše Svetilko. (Dalje.)

Gnjil sad.

Skoro na domačih tleh smo. Videli smo, kako je francoska prekucija viharno zagnala se na katoliško du-

hovstvo in ko bi na tem mestu bilo primérno, naslikal bi grozno sliko nečloveškega boja ljutih revolucionarjev (prekucuhov) proti nedolžnim duhovnikom. Na moriščih je tekla duhovska kri, brez števila duhovnih pastirjev je moralo zapuščati svojo čedo in iskati si strehe v tujini, njih stare pravice so zginile, kakor zgine papir, ko ga liže plamen. Vse to pa se je zgodilo, da se je pokazal gnjili sad prejšnjega dela, gnjili sad na protiverskem drevesu. Kar sem zadnjič povedal o duhovskih razmérah na Francoskem v 17. in 18. veku, je le ena stran zgodovinskega lista. Obegnimo sedaj list in pogledjmo hitro še drugo stran. Skoro, da bi moral ti oči zapreti, toliko svetlobe se je vsulo na tvoj obraz, ko si pogledal nadpis: svetla doba prosvete, razsvetljena doba ali kakor že hočemo prestaviti nemško „čudodelno“ besedo: *Aufklärung*. Od l. 1730 naprej — da stavim vsaj eno določno letnico na mesto nedoločne besede — se je začelo po vseh omikanih evropskih deželah neko gibanje, toda bolj v slovstvu nego v djanskem življenji, gibanje ne samo protikerščansko, ampak tudi protiversko. „Kar ti veleva pamet, to veruj,“ tako se je glasilo načelo novih učencikov. Tudi jaz (in menda vsak razumen katoličan) smem reči: kar veleva pamet, to veruj! Saj je pametno skerbeti za večno srečo in hoditi po pravi poti do nje. Toda „razsvetljevalci“ so hoteli s svojo pametjo napraviti si vero brez Kristusa in prav za prav tudi brez Boga. Veliko bukev je prišlo na svitlo, ki so razširjale take misli in čisto naravno je, da so pobivale tudi veljavo duhovsko. Kolikor dalje se je potekal 18. vek, toliko silneje so napadali duhovstvo. V boji terpi naj bolj prva versta in tudi v tem boji je terpela naj več prva versta katoliškega duhovstva: jezuitovska družba. Žali, da so imeli jezuiti tudi med duhovniki mnogo nasprotnikov, kakor je znano: janzencev, ki so pomagali brezvercem kričati nad jezuiti. Kraljestvo pa, ki je deljeno, se razcepljuje. Ta nauk nam podaja tolikrat in tolikrat zgodovina in tudi dandanes veljá ta nauk. Gotovo ni odveč povdarjati tudi dandanes, da duhovstvo katoliško, bodisi posvetno, bodisi redovsko, bodisi jezuitov močna družba, bodisi kapucinov pohlevni red — duhovstvo je eno, eno telo, ki ima mnogo udov. Ako en ud terpi, terpe gotovo vsi drugi. Nič manj nevarna pa ni rana, ako ti jo vseka kedo drugi, ali ako si jo vsekaš sam. — Skoro neverjetno je, kako prekanjeno, kako hudobno, kako dosledno in vstrajno so spodkopavali „prosvetivci“ katoliško hijerarhijo (duhovsko vlado). Nephrenehoma je deževalo obrekovanje, zasmehovanje, gerdenje itd. na francosko duhovščino. In potem je že kakor blisk za daljnimi gorami švignilo plameneče sovraštvo. Saj je znano geslo duhovskih in kraljevih sovražnikov: „Prej ne bode svet srečen, dokler ne zadavimo zadnjega kralja s čévesom zadnjega duhovnika.“ Pod takim silnim navalom so padli najprej jezuiti, in da se naval potem ni ustavil, je znano vsakemu, ki bere zgodovino. Tako se je pripravljala ona silovita prekucija, ki je na Francoskem poderla ne samo duhovščino, ampak tudi kerščanstvo.

Oni, ki v zgodovini ne išče le dejanj, temveč njihovih virov in vzrokov, je vendar komaj zadovoljen s tem, kar sem povedal o vzrokih strašnega boja nove dobe proti duhovstvu. Zakaj vendar tako sovraštvo? Boj lažnjive „prosvete“ proti Cerkvi in duhovstvu ni bil boj vednostni, bil je boj kakor bi bil boj za pravice, za obstanek. Sovražniki duhovščine so se bili zapri-segli, da hočejo vničiti duhovstvo. — Naj lože je umeti to zgodovinsko zanimivost, ako se spomnimo tako važne besede v zgodovini: prostost, svoboda. Katoliško pravoslovje nas uči, da je prostost dvojna, prav za prav trojna. Nam je zadosti, da se spomnimo prostosti mesa in prostosti duha. V novem veku je zapisal si

svet na svoj prapor: svoboda; ali ta svoboda ni prava duhovna svoboda, zato se ji mora ustavljati duhovstvo. Častiti bralec pa povzame lahko iz tega, da se je v 18. stoletju bistveno le nadaljeval oni boj, ki se je pričel že pred reformacijo. Vsaka zgodovinska prikazen se mora razlagati dušeslovno. Kedor jo zna tako razlagati, smé posneti iz zgodbe pravilo, zlato jedro za prihodnost. Ljudstva hočejo biti prosta. Vse, kar ovira to prostost, razbije sila. Gorjé duhovstvu, ako ga ima ljudstvo za tlačitelja. Njegova naloga je tedaj vzgojevati narod za pravo, duševno svobodo. To svobodo je kaj dobro povdarjati ob vsaki priliki, t. j. ono svobodo, ki daje oblast le duhu; ono svobodo, po kateri smo vsi enaki, saj smo vsi pod eno postavo Božjo. — Meni se zdi, da bi ne bilo napačno, bolje premisliti te razloge ter jih ob pravem času tudi porabljevati. Ker je prekucija imela duhovstvo za sovražnika svobode, ga je hotela porušiti, kakor je porušila staro državno upravo.

(Dalje (prih.)

Sv. Jožefu.

Ženin čiste ti Device,
Varuh božjega Sinú,
Slušaj serca vroče klice,
Mil priprošnik bodi mu!
Tebi slednji dan zročujem
Želj obilo in prošnja,
Sveti Jožef, zdihujem,
Prosi za-me Jezusa!

Kdor te prosi v tugi, sili,
Ko ga straši dušna noč,
Usmiljeno kot oče mili
Mu hitiš koj na pomoč.
In če duši plahi umira
Slednji žarek upanja,
Ko na tebe se ozira,
Spet tolažba jo navdá.

Množica zato kristjanov
Dviga k tebi prošnje glas,
Vbozih usmiliš se zemljanov,
Jim pomagaš vsaki čas.
„Naj zgodi se!“ pravi Dete
Ti v naročji presladkó,
Ko besede tvoje vnete,
Ko zasliši le prošnjo.

Iz doline solz vzdigujem
K tebi tudi jaz okó,
V tvoje varstvo se zročujem:
Vodi s svojo me roko,
Dokler čolnič mi življenja
V pristanišče ne dospè,
Kjer viharjev sila jenja,
Kjer nam večni mir cvetè.

Dokler še v otetih krogu
Me ne vidiš, oče moj,
Prosi za-me ti pri Bogu,
Bodi zmir povsod z mano!
Da še onkraj ti donijo
Moje pesmi vekomaj,
Ker za Bogom in Marijo
Ti pomagaj si mi v raj.

Razgled po svetu.

Iz Briksna, 7. avgusta 1883. (*Poterdilo*.) Serčna hvala za srebro in papir, namreč: 32 vel. tolarjev in 1 gld. v srebru, pa 25 gld. v papirji za odkupljenje vjetih afrikanskih misijonarjev; dalje 25 gld. za naj potrebniši misijone, 1 pruski tolar za Egipt, 16 gld. za uboge terpeče v Aleksandriji, 10 gld. za uboge misijonarje v Egiptu, in 3 gld. za misijonarje pregnane iz Egipta (kteri darovi zadevajo čas, ko je bila vojska v Egiptu). Vse bom po željah oskerbel, in sicer precej jutri, ker že tako grem v Verono. 16 Terezijjskih tol. (od l. 1780) bom oddal v srebru (ker namreč imajo dobro veljavo v Afriki, v pričujočem primérleju za odkupovanje vjetih misijonarjev); drugo srebro sem zmenjal in dá z bankovci vred 116 gld. Naj serčnejši zahvala! Vaš vselej zvesti J. Kr. Mitterrutzner.

Op. Preč. g. prof. dr. Mitterrutzner, avguštinec v Briksnu, je v vedni zvezi z misijonarji v srednji Afriki in znan torej v Veroni s kolegijem za afrik. misijon in v Egiptu; torej smo njega prosili, da je prevzél nadaljno prav težavno odpravo omenjenih darov, kar je s trudom in stroški sklenjeno. Vr.

V Pragi se je na veliki Šmarin prečastljivo obhajala mašniška 50letnica kardinala nadškofa Švarcemberga. Že dva dni poprej je bil prišel z Dunaja apostolski nuncij, ki je kardinalu čestital v imenu sv. Očeta papeža. Že poprej je kardinal dobil lastnoročno vošilo Nj. veličanstva presvitlega cesarja. Došel je nadškof dunajski (solnograški je na potu obolel) in več škofov. Obednica nadškofijskega semeniša je bila spremenjena v prekrasen vert, podobe Gregorija XVI, Pija IX in Leona XIII. Ob stranéh so podobe prešnjih nadškofov in sem. rektorjev. Posebnega spomina vredno je, da pri novi maši pred 50 leti, 4. jul. 1833, mu je pridigal preslavni Emanuvel Veith, pri čemur je tudi povdarjal nezmérno veličanstvo sv. maše.

V Zulu-deželi je znani zulovski kralj Cetevajo v bitvi pri Ulundi storil prežalosten konec 21. julija t. l. Eden izmed 12 naj hujših njegovih nasprotnikov, glavar Usibepu, ga je nepričakovano napadel z veliko manjši močjo, izvabivši ga iz mesta na prosto, zagrabil in raztepel dvakrat veči moč, da so vsi na vse strani bežali. Cetevajo je peš bežal v neko góšo, kamor pa so ga sovražni vojaki preganjali, napadli, in kot mertvega popustili. (Pozneje naznanilo pravi, da je Cetevajo ostal živ.) Bežali so potem tudi ubijalci sami, ker sicer bi po zulovski postavi tudi oni morali glavo dati. Grozovito so potem divjaki po mestu morili, ropali, skrunili, in poslednjič še mesto požgali! Samo pred mestom so našli 1000 Cetevajovih vojakov mertvih; njegovo lastno truplo pa so dozdej Angleži zastonj iskali. Vpraša se, kaj bojo zdaj storili Angleži, ki so bili Cetevaja poterdili kot zulovskega kralja in ga postavili nad druge poglavarje?

Amerikanske novice. Kaj prederznež stakne? Angleški plavec Matej Weps, ki se je skazoval s svojim plavanjem, je hotel 24. jul. preplavati in premagati grozni vertinec, ki ga dela reka Niagara, eno miljo nad Queenstow-nom. Revež pa je ravno tam v vertincu zapravil svoje življenje; njegovega trupla teden pozneje še niso bili dobili. Niagara je iztok Érie-jezera v jezero Ontorio ob meji Kanade in Nov. Jorka, je naj bolj veličanski slap (vodopad) vesoljnega sveta. Delf ga pa Kozji otok v dva slapa, v američanski slap, ki je 330 metr. širok in 47 metr. visok, in Podkovski slap — 578 metr. širok in 44 metr. visok.

Slovniško. „Kolumbia“ pravi, da ime zulu-kaferskega glavarja „Cetewayo“ se izgovarja: „Kečvejo.“

Ma k-Mullen, škof v Davenport-u, je umrl 4. julija. Rojen je bil na Irskem, oče pa se je preselil, sijn je študiral v Rimu, postal 1. 1877 general-vikar v Čikagu in 1. 1881 škof v omenjenem mestu. Umerl je za rakom v želodcu. R. I. P.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Neki mož, z nevarno boleznijo v vratu, za pomoč. — Bolehen mladeneč za zdravje, za dušne in telesne potrebe, na priprošnje N. lj. G. in sv. Deodata. — Brat prav živo in priserčno priporoča svojo že v drugič oblaznelo sestro v bratovske molitve. Zdravnik meni, da ne bo več zdrava, namreč po naravnih pomočkih, brat pa zaupa še na Marijo, ki je upanje brezupnih in zdravje bolnikov; doma opravljajo za njo 9dnevnic, in brat prosi vso bratovšino, da bi molila zanjo, ker pri Bogu nič nemogoče ni; in ako bojo uslišani, hoče dobroto po „Zg. Dan.“ razglasiti. — Nekdo v prehudih zadregah za vsakdanje zdihljeje in „memento“ pri ss. mašah za pomoč po N. lj. G. in sv. Jožefu, da bi mogel svoje dolžnosti spolniti in bi se ne pogubil. — Nekdo sebe in rodovino za dušne potrebe priporoča. — Zatrene pohujšljivih časnikov in spisov. — Odvernjenje pijančevanja, zlasti z žganjem, v neki deželi. — Odvernitev mladine neke dežele od pohujšanja. — Jezi udana žena. — Otroci za božji strah, dušni in telesni blagor. — Revna slepa deklica. — Žena pijanskega moža za poboljšanje. — Več mladenčev za srečno dosego poklica. — Za smert bolna, še mlada samostanska sestra se prav goreče priporoča v molitev, da bi ji Bog na mogočno priprošnje N. lj. G. presv. Serca, sv. Jožefa in sv. Antona Padvanskega ljubo zdravje dodelil, ako je njegova sveta volja in njemu k časti; sicer pa da bi voljno terpela. Ako ozdravi se bo zahvala očitno naznaila po „Zg. Dan.“ — Deklina, že mnogo let s hudo bolečino, je že mnogo zdravil poskusila in že tudi mnogo molitev in pobožnosti v ta namen opravljala, pa je le vedno hujše; lepo torej prosi slavno bratovšino, da bi ji pomagali Marijo prositi, ako je Božja volja, da bi še ozdravela, ali saj, da bi se ji polajšalo.

Koledar za prihodnji teden:

27. vel. serpana. S. Jožef Kalasancij. — 28. S. Avguštin. — 29. Obglavljenje sv. Janeza Kerst. — 30. S. Roza Limanska. — 31. S. Rajmund. — 1. kim. S. Tiln. — 2. Šestnajsta nedelja po Bink. Praznik angeljev varhov.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. V cesarjev rojstni dan so v stolni cerkvi imeli pontifikalno sv. mašo milostni gosp. stolni prošt Jožef Zupan. Pričujoč je bil gosp. deželni predsednik baron Vinkler, ravno vernivši se z Dunaja, in veliko število vradnikov in gospode iz naj višjih vradnij. Vojaštvo je imelo sv. mašo v „Zvezdi.“ — O tej priliki je deželni predsednik baron Vinkler mestnemu županu izročil 200 gld. za nekatere ljubljanske ubožne naprave. Enako so bile slovesne sv. maše po družih mestnih cerkvah in po vsi deželi. Bog ohrani presvitlega cesarja in cesarsko rodovino vso!

Cerkveno slovstvo. Decreta authentica Sacrae Congregationis indulgentiis sacrisque reliquiis praepositae ab anno 1868 ad a. 1882, edita jussu et auctoritate D. N. Leonis P. XIII. — Ta velika knjiga je silo važna

za duhovne sploh, pa tudi lahko rabna zaradi trojnega prav praktičnega kazala. Pervo v začetku kaže vsih 200 let po verst, kaj se je zadevno leto in mesec do- ločilo oziroma na omenjene tvarine. Drugo je: Index alphabeticus locorum, dioecesium, ordinum, unde causae sunt propositae. Tretje je „Index rerum“ — prav ob- širen, ki tudi že odgovor ob kratkem v sebi obsega. Tako n. pr. je prva beseda: Absentes — fideles non posunt admitti et adscribi in Confraternitates. 226. (1761 28. Apr.) 437. (1878 13. Apr.) 437. (1878 13. apr.) — Exceptiones ab hoc praescripto locum habere possunt vel ex peculiari Sodalitatum quarundam consti- tutione, vel ex privilegiis, vel ex intrinsecis circum- stantiis, vel ex benigna Apostolica dispensatione. 453. (1880 26. Nov.) In potem so še vsi ti 4 primerljeji po- sebej pojasnjeni v tem kazalu.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Iz prav blage roke 12 gld. z naslednjim pristavkom:

„Da se dijakom kuhinja zderžat' zamore,
Trebja ministru je splošne in zdatne podpore;
Kdor tedaj bedo ubozih dijakov pozná,
V žep naj poseže, grošičev večkrat kaj dá,
Da ne duši financministra zadrega,
Skerb za dijake da vsega ne zbega.“

Terezija Vales 1 gld. — Čast. g. kn. šk. kapl. Ant. Koblar 2 gld. — Čast. g. Jožef Jerič 3 gld. — Gospa M. Turk 1 gld. — Čast. g. Lovro Rožman 1 vel. terdnjak za 2 gld. — Nekdo 1 tol. za 2 gld. — B. B. 1 gld. — Čast. g. dekanijski kapl. Jan. Brezovar 3 gld.

Za pogorelce v Terbojah: Iz Cirknice po preč. g. dekanu J. Porentu 8 gld. — Iz Moravč po preč. g. kan. dekanu 14 gld. — Po čast. g. župn. J. Keršiču 2 gld. — Iz Šmartna pri Kr. po preč. g. župn. J. Krašovcu 33 gld. — Po čast. g. župn. Jan. Azmanu z Dovjega 5 gld. 5 kr. — Iz Doba zbirke 9 gld. — Komenda po čast. župn. M. Tavčarji 16 gld.

Za pogorelce na Otoku: Komenda po čast. g. župn. Mat. Tavčarji 8 gld.

Za pogorelce v Mehovem: Po čast. g. župn. J. Keršiču z Jesenic 2 gld.

Za cerkev v Bohinjski Bistrici: Iz Moravč po preč. g. kan. in dek. J. Tomanu 50 gld.

Za sv. Očeta: Homec nabirk 4 gld po čast. g. župn. — Iz spodnje Idrije po čast. g. župn. M. Horvatu 8 gld. — Iz Cirknice po preč. g. dekanu 6 gld. — Čast. g. župn. Mihael Tavčar iz Žužemberka 30 gld. — Z Zlatopolja 1 gld.

Za sveto Detinstvo: Terezija Vales 2 gld. — Iz Cirknice po preč. g. dek. J. Porenta 6 gld. — Čast. g. Fr. Perpar, duh. pomočnik v Kostanjevici, 5 gld. — Gosposdičina Amalija Kopše, učiteljica v Idriji, 9 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Dobrave pri Kropi 5 gld. 10 kr. — Po čč. gg. Ursularcah 13 gld. 71½ kr. — Iz Gorič 23 gld. 50 kr. — Z Roba 19 gld. — Gosposdič. Marija Elsner 1 gld. — Gosposdič. Terezija Elsner 1 gld. — Gosposdič. Marija Bosizio 1 gld. — Iz Osilnice 2 gld. — Iz Šmihela pri Žužemberku 1 gld. — Z Vianje Peči 13 gld. 29 kr. — Iz Šmihela pri Rudolfovem 9 gld. 20 kr.

Za cerkev presv. Serca: Terezija Vales 1 gld. — Iz Moravč po pr. kan. dek. J. Tomanu 30 gld.

Za Marijino sirotišnico kan. dr. Jegliča v Sarajevu: „Memento!“ 5 gld.

Za redovnike Trapiste: Terezija Vales 2 gld. — B. B. 10 gld.